

ปกิณกะ

ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร. นายแพทย์สมชัย บวรกิตติ ราชบัณฑิต: ผู้เป็นเลิศทางการแพทย์ของไทย ด้านวิริยะ

ศาสตราจารย์ นายแพทย์นิพนธ์ พวงวรินทร์ ราชบัณฑิต

ในวาระที่ ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร. นายแพทย์สมชัย บวรกิตติ ราชบัณฑิตจะเจริญอายุครบ ๗ รอบในเดือน กุมภาพันธ์ ปี พ.ศ. ๒๕๕๖ นี้ กระผมในฐานะศิษย์ขอแสดงมุทิตาจิตในการบูชาพระคุณครูผู้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ทางการแพทย์มาตลอดตั้งแต่อดีตจนปัจจุบันเป็นเวลามากกว่า ๔๐ ปี กระผมนับว่าเป็นผู้โชคดีอย่างมากที่ในขณะที่เป็นนักศึกษาแพทย์ศิริราช ได้หมื่นเวียนมาทำงานในภาควิชาอายุรศาสตร์ โดยมีศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร. นายแพทย์สมชัย บวรกิตติ เป็น preceptor ในปี พ.ศ. ๒๕๑๕ ซึ่งระบบการศึกษาในสมัยนั้นตลอดเวลา ๓ เดือนที่มาปฏิบัติงานในภาควิชาอายุรศาสตร์ จะต้องติดตาม preceptor ไปตลอดเหมือนลูกวัวตามแม่วัว กระผมจำได้ว่าในสมัยนั้นเมื่อรับผู้ป่วยใหม่เสร็จแล้วต้องเขียนรายงานให้เสร็จใน ๒๔ ชั่วโมงและจะต้องส่งรายงานผู้ป่วยใหม่ให้อาจารย์ preceptor ตรวจทุกราย อาจารย์สมชัยมักจะให้กระผมเข้าพบตอนราวเที่ยงวัน และอาจารย์จะแก้ไขรายงานอย่างละเอียดพร้อมทั้งให้กระผมช่วยอ่านแก้ไขต้นฉบับสารศิริราชด้วย เพราะอาจารย์สมชัยขณะนั้นเป็นบรรณาธิการวารสาร สารศิริราช ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๑๑-๒๕๑๖ ท่านอาจารย์สมชัยได้สอนผมอย่างชนิดตัวต่อตัวในการเขียนรายงานการวิจารณ์และสรุป ตลอดจนการแก้ไขภาษาที่เขียนการใช้เครื่องหมายวรรคตอน ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษอย่างละเอียดถี่ถ้วน กระผมจึงได้เรียนวิชาการเป็นบรรณาธิการวารสารจากท่านอาจารย์สมชัยอีกด้วย ซึ่งต่อมากะผมก็ได้ทำหน้าที่บรรณาธิการวารสารสารศิริราชในเวลาต่อมาเป็นเวลาถึง ๖ ปี ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๓๕-๒๕๔๑ จำได้ว่าอาจารย์สมชัยชอบเขียนบทความวิชาการและแก้ไขต้นฉบับด้วยตนเองทั้งหมด โดยการนั่งพิมพ์ตีดีในห้องทำงานที่ตึกกษณาคารไทยพาณิชย์ชั้นล่าง ซึ่งเป็นห้องพักของอาจารย์เอง ภาพที่ติดตาตลอดมาคือกระผมได้เห็นอาจารย์สมชัยพิมพ์ดีดคำแล้วรับประทานอาหารกลางวันไปคำสลับกันตลอดเวลา โดยไม่หยุดพักกลางวันและใช้เวลาอย่างคุ้มค่า

และมีประสิทธิภาพอย่างยิ่ง กระผมได้เห็นความขยันขันแข็งและวิริยะของอาจารย์ในการอดทนอ่านและแก้ไขต้นฉบับตรวจปรู้อย่างน้อย ๕ รอบในแต่ละบทความก่อนการตีพิมพ์ อาจารย์ได้เล่าให้ฟังว่า ถ้าจะพัฒนาภาษาอังกฤษที่ดีที่สุดคือการอ่าน Editorial note หรือ Prologue ของแต่ละเล่มของวารสารจะทำให้เราได้สำนวนการเขียนที่ไพเราะและเห็นความคมของความคิดของบรรณาธิการ ซึ่งในอดีตผมไม่ค่อยให้ความสนใจส่วนนี้เลยเพราะสนใจแต่เนื้อเรื่องมากกว่า นอกจากนี้อาจารย์ยังสอนให้ดูว่าผู้พิมพ์คนใดมีความละเอียดรอบคอบเพียงใด ให้ดูที่เอกสารอ้างอิงว่าสมบูรณ์ถูกต้องหรือไม่และทันสมัยแค่ไหน ผมได้เรียนรู้ ระบบ Vancouver system ที่ถูกต้องมาตั้งแต่สมัยเป็นนักศึกษาแพทย์จากอาจารย์สมชัย และได้หลักการในการอ่านวารสารมาตั้งแต่นั้นจนปัจจุบัน

กระผมได้รับการสนับสนุนจากอาจารย์สมชัยให้ได้เข้าร่วมในคณะกรรมการบัญญัติ ศัพท์แพทย์ไทย-อังกฤษของราชบัณฑิตยสถาน ทำให้ได้เรียนรู้วิธีการทำงานอันไม่รู้จักเหน็ดเหนื่อยของอาจารย์สมชัย ตลอดจนการแปลพจนานุกรมศัพท์แพทย์ จาก Dictionary Dorland เป็นภาษาไทย ซึ่งอาจารย์สมชัยได้เป็นผู้ริเริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๕๒ ตั้งแต่อักษร A จนถึง H ในปัจจุบันซึ่งเป็นงานละเอียดและต้องใช้ข้อพิพาท ๔ อย่างสูงยิ่ง อันประกอบด้วย ฉันทะ วิริยะ จิตตะ และวิมังสา น้อยคนที่จะมีความเพียรพยายามทำในสิ่งที่ยากเหล่านี้ได้สำเร็จ นี่เป็นตัวอย่างของความรักในงานของอาจารย์สมชัยที่ปรากฏอย่างแจ่มชัดตลอดมา

ปัจจุบันอาจารย์สมชัย ยังคงเป็นผู้ที่มีความสม่ำเสมอในด้านวิริยะ อันจะเห็นได้จากผลงานทางวิชาการที่อาจารย์มีมากที่สุดในประเทศไทย คือมีบทความถึง ๑,๕๐๐ เรื่อง และได้แต่งตำรารวม ๓๐ เล่ม กล่าวคือ ในขณะเกษียณอายุราชการ อาจารย์สมชัยมีบทความทางวิชาการรวม ๔๐๐ เรื่อง หลังเกษียณจนอายุครบ ๗๒ ปี มีบทความวิชาการเพิ่มเป็น ๑,๐๐๐ เรื่อง และในปัจจุบันเมื่ออายุครบ ๘๕ ปี อาจารย์กลับ

มีผลงานทางวิชาการเพิ่มเป็น ๑,๕๐๐ เรื่อง นับว่าเป็นความ
อัศจรรย์ยิ่ง อาจารย์สมชัยทำงาน ๗ วันในหนึ่งสัปดาห์ และ
นอนเพียงวันละไม่เกิน ๔ ชั่วโมงมาทั้งชีวิต โดยที่มีสุขภาพ
เป็นเลิศ อาจารย์สมชัยทำงานเร็ว มุ่งมั่น ทนสมัย และไม่เคย
ปล่อยโอกาสให้ผ่านไป อาจารย์มีความสนใจกว้างขวาง และ
จริงจังในการทำงาน อาจารย์ชอบคนเก่งและรักศิษย์ ตลอด
จนมีความมั่นคงในวิชาชีพแพทย์อย่างแท้จริง สมควรได้รับ
ประกาศเกียรติคุณให้เป็น “ผู้เป็นเลิศทางการแพทย์ของไทย
ด้านวิริยะ”

ในวาระที่อาจารย์สมชัยจะมีอุดมมงคลวารครบ
๗ รอบ กระผมขออาราธนาคุณพระศรีรัตนตรัย ตลอดจน
สิ่งศักดิ์ทั้งหลายในสากลโลก โปรดดลบันดาลและคุ้มครอง
ประทานความสุข ปิติ สมหวังทั้งสุขภาพกายและใจที่
สมดุลงามมาสู่อาจารย์สมชัย บวรกิตติ แพทย์ผู้เป็นเลิศทาง
ด้านวิริยะตลอดไปชั่วกาลนาน